

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1334

Vragen van het lid **Van der Lee** (GroenLinks-PvdA) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *het bericht «Commission wrong to give Hungary € 10B, says EU top court adviser» van Politico* (ingezonden 13 februari 2026).

Antwoord van Minister **Berendsen** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 16 maart 2026)

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Commission wrong to give Hungary € 10B, says EU top court adviser?» dat op 12 februari 2026 verscheen op Politico?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 t/m 6

Hoe weegt u de claim van Europarlementariërs dat het geld dat in 2023 toch is vrijgegeven aan Hongarije politiek gemotiveerd was en dus onterecht was? Bent u het eens dat het in ieder geval niet door positieve ontwikkelingen wat betreft de rechtsstaat in Hongarije kwam dat de 10 miljard euro waren vrijgegeven?

Vindt u dat het vrijgeven van Europese Unie (EU)-fondsen op merites gebaseerd moet blijven?

Als het Europees Hof van Justitie het eens is dat het geld onrechtmatig is vrijgegeven, op welke termijn moet Hongarije de 10 miljard euro dan terugbetalen?

Klopt het dat als blijkt dat Hongarije het geld moet terugbetalen, maar ze dit niet doen, er kan worden ingehouden op andere fondsen voor Hongarije?

Antwoord 2 t/m 6

Voorop staat dat het kabinet van mening is dat EU-middelen, die als gevolg van het gebrek aan naleving van de beginselen van de rechtsstaat en fundamentele rechten geblokkeerd zijn, niet gedeblokkeerd kunnen worden zonder dat er voldaan is aan de voorwaarden voor het deblokken van deze middelen. Het kabinet roept de Europese Commissie daarom voortdurend op

¹ Politico, 12 februari 2026, «Commission wrong to give Hungary € 10B, says EU top court adviser», (<https://www.politico.eu/article/commission-should-not-have-given-hungary-e10b-says-eu-top-court-adviser/>)

om strikt aan deze voorwaarden te toetsen. Zo heb ik dit ook tijdens mijn gesprek met eurocommissaris McGrath op 4 maart jl. opgebracht. Het kabinet heeft kennisgenomen van het beroep van het Europees parlement en de conclusie van advocaat-generaal Ćapeta² en wacht het oordeel van het EU Hof van Justitie af. Indien het EU-Hof het besluit tot vrijgave vernietigt, acht Nederland het van groot belang dat de Europese Commissie een strikte herbeoordeling verricht en, in het geval dat zij tot het oordeel komt dat de horizontale randvoorwaarde inzake het Handvest niet is vervuld, de onrechtmatig uitgekeerde bedragen terugvordert. Het is dan aan de Commissie om de wijze van terugvordering, de terugbetalingstermijn en eventuele verrekening te bepalen.

Vraag 7 en 8

Is het in dit licht niet ook opzienbarend dat Hongarije per capita de grootste ontvanger wordt van het Security Action for Europe (SAFE)-instrument van de EU?

Bent u van mening dat het terecht is dat Hongarije per capita de grootste ontvanger wordt van SAFE?

Antwoord 7 en 8

Lidstaten konden tot 30 november jl. een verzoek indienen om leningen te ontvangen uit SAFE. Hongarije heeft in dit kader om een lening van EUR 16.2 miljard verzocht, maar heeft de lening nog niet ontvangen. Het is eerst aan de Europese Commissie om het verzoek van Hongarije te beoordelen.

Wanneer de Commissie vaststelt dat het verzoek voldoet aan de voorwaarden van de SAFE-verordening, dient zij een voorstel in voor een uitvoeringsbesluit van de Raad. Op dit moment is het kabinet nog in afwachting van dit voorstel voor een uitvoeringsbesluit.

Het kabinet is, in lijn met de motie Erkens c.s.³, kritisch over het verstrekken van een lening onder SAFE aan Hongarije.

Vraag 9

Zijn er mogelijkheden om het aandeel van Hongarije voor SAFE te beperken op basis van rechtsstaatschendingen of anderszins?

Antwoord 9

De SAFE-verordening zelf bevat geen voorwaarden op het gebied van de rechtsstaat waaraan de Europese Commissie het verzoek van Hongarije om een lening dient te toetsen. Wel bevat de SAFE-verordening andere voorwaarden, bijvoorbeeld op het gebied van de naleving van aanbestedingsregels. Het Financieel Reglement van de EU bevat daarnaast een uitgebreid pakket van juridische, administratieve en operationele waarborgen om misbruik van EU-gelden te voorkomen, op te sporen en te corrigeren. Het betreffen maatregelen ter preventie, detectie, correctie en verantwoording.⁴ Ook is de Meerjarig Financieel Kader (MFK)-rechtsstaatverordening van toepassing op leningen die verstrekt worden de SAFE-verordening. Bij schendingen van de beginselen van de rechtsstaat door de lidstaten die rechtstreekse gevolgen hebben of dreigen te hebben voor de financiële belangen van de Unie of voor goed financieel beheer van de Uniebegroting kunnen passende maatregelen worden genomen tegen een lidstaat op grond van deze MFK-rechtsstaatverordening. Daarbij geldt dat de Commissie in haar beoordeling is gebonden aan de kaders van de verordeningen en het beginsel van proportionaliteit en noodzakelijkheid.

² Persbericht EU-Hof van Justitie, 12 februari 2026,(cp260015en.pdf)

³ Kamerstuk 21 501-20, nr. 2348

⁴ Kamerstuk 2025Z21373